

Rikard Fåhraeus, skulptur "That Brief Moment of Understanding" Örnsköldsviks Museum, till 21 jan. 2007

Örnsköldsviks kommun delar varje år ut Bror Marklund-stipendiet till skulptör verksam i Sverige. Från och med 2005 ges stipendiaten möjlighet att presentera sig i en utställning på Ö-viks museum intill Bror Marklunds museum. Förra årets mottagare Rikard Fåhraeus, Stockholm, har lämpligt nog med tanke på utställningstiden valt att göra en installation kring temat julberättelsen. Detta skriver han om i en bifogad text. Ingenting av julen slår mig dock när jag omedelbart kliver in i utställningshallen. Istället är det de fyra enskilda verkens cirkusliknande fysisk-materiella uppbyggnad och komplexitet som direkt fångar intresset.

Jag ska förklara varför. För om man inte läser texten utan bara möter utställningen så att säga "i sak" kommer man att se att det intressanta just ligger i att den så omedelbart handlar om frågor kring skulptur och rumslighet. I huvudverket "That Brief Moment of Understanding" ser man en jättelik lysande ljuskrona sammansmält av ett stort antal armaturer svävande som en ballong och förbunden i en smal tråd till en liten pojke i gips vid golvet. Verket "Three Wise" består av tre vertikala objekt med på varandra staplade metalliska lampskärmar. "City of Sand" är ett avlångt bord med ett noggrant utformat orientaliskt stadslandskap i sand av typen sandslott vi väl känner till från barndomen. Slutligen i videofilmen "Angel" ser vi konstnären tålmodigt bygga bräckliga korthus av glas som uppreppande faller sönder och byggs upp igen.

Är det inte tyngdkraftens och materiens specifika villkor som här Rickard Fåhraeus så tydligt demonstrerar och leker med? Med till synes omöjliga sammankopplingar av vardagsföremål till nya objekt blir de två förstnämnda skulpturerna kompakta rumsliga balansakter. Man förbryllas inför den fysiska bilden man har framför sig. Den oväntade kollisionen mellan ljusarmaturernas i sig intrikata och komplexa former skapar märkliga hybrider mellan funktion och konst. Det uppstår en sorts kortslutning, något som vi för övrigt väl känner till i samtidskonsten. Men det mixade materialet och den slående yttre formen överskuggar alltför mycket eventuellt underliggande berättelser. Gestaltningens form och material blir också dess bärande innehåll. Jag ser form och material betvingat och skruvat i olika intressanta balansgångar mellan tyngd och lätthet, mellan frihet och instängdhet, och det räcker långt nog tycker jag. Den humoristiskt färgade videofilmen blir också en kommentar till fysikens obarmhärtiga lagar.

Det verk som jag mest stannade inför var den ockramättade sandstaden. Här kan man som inför en arkitektonisk modell böja sig ner och titta in i närbild av gator och torg. Plötsligt uppstår en varm och förtrolig närhet till de fragmentariska minnesbilder man har från mytologiska böcker, filmer och fotografier. Men också till det man själv kommer ihåg från lekar på stranden, hur byggandet av små enkla geometriska former i leran på ett märkvärdigt sätt tycktes fylla upp hela ens medvetande.

I Rikard Fåhraeus text filosoferar han kring människans ibland slumpmässiga korta ögonblick och upplevelse av "förståelse" inför världen och livet. Hur en religiös eller rationell tolkning av olika mer eller mindre mystiska uppenbarelser kan ge olika bilder av människans fortsatta beredskap inför världen. Det är inte alltid lätt att följa hans poetiska tankar i texten som drar åt olika håll, men man anar att han vill framhålla vikten av tillvarons osäkerhet, att vi borde förhålla oss mer kritiska och mer känsliga inför samhällets utveckling. Bygger vi upp allting på alltför smala trådar och utan solida grunder riskeras alltid braka samman när vi minst anar det. Vad ska vi bygga på, tro eller vetenskap? Så långt kan jag med god vilja hitta en liten men dock återkoppling till utställningen, men texten blir för mig som åskådare i slutändan trots allt inget mer än ett sidospår eller utvikning. "That Brief Moment..." Som jag ser det handlar "detta korta ögonblick av förståelse" mest om vår möjliga mottaglighet, vår sensibilitet inför skulpturens eller objektets egenvärde.

Text och foto: Jan K Persson
2006-12-12